

Sygn. akt I ACa 1808/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Edyta Mroczek

Sędziowie: SA Romana Górecka (spr.)

SO (del.) Katarzyna Kisiel

Protokolant: Karolina Długosz-Żółtowska

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M. i A. M.

przeciwko (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 sierpnia 2014 r., sygn. akt I C 1098/13

- 1. oddala apelację;**
- 2. nie obciąża powodów kosztami postępowania apelacyjnego.**

Katarzyna Kisiel Edyta Mroczek Romana Górecka

Sygn. akt I ACa 1808/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo M. M. i A. M. przeciwko (...) z siedzibą w W. o zapłatę i ustalenie, zasądził od powodów na rzecz pozwanego kwotę 3 617 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Żądanie zapłaty powodowie wywodzili, jako odszkodowanie za utratę wartości stanowiącej ich współwłasność zabudowanej nieruchomości, w związku z ograniczeniami w korzystaniu z nieruchomości oraz koniecznością znoszenia immisji, spowodowanymi przez ustanowienie użytkownika lotniska (...) im. (...) w W., utworzonego na mocy uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (dalej: uchwała Sejmiku Województwa (...)), oraz niezbędnych kosztów rewitalizacji akustycznej tej nieruchomości.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Powyższy wyrok zapadł po dokonaniu przez Sąd Okręgowy następujących ustaleń i rozważań:

Powodowie są współwłaścicielami opisanej w pozwie nieruchomości położonej w obszarze ograniczonego użytkowania ustanowionego rozporządzeniem nr (...) Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., które weszło w życie w dniu 25 sierpnia 2007 r. (dalej: Rozporządzenie Wojewody (...)).

Rozporządzeniem tym w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono: przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową; zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M – także na cele mieszkaniowe – z zastrzeżeniem ust. 2; budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2 (§ 4 ust. 1 rozporządzenia). W strefie M dopuszczono zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy. Dodatkowo w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków, a polegające na tym, że w nowoprojektowanych budynkach należało zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych (§ 5 pkt 1 rozporządzenia), a w istniejących budynkach należało zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach (§ 5 pkt 2 rozporządzenia).

Uchwałą Sejmiku Województwa (...) utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., którego zarządcą jest (...)w W..

Mocą uchwały nieruchomości powodów znalazła się w całości w obszarze ograniczonego użytkowania, w którym wyróżniono dwie strefy: strefę Z1 oraz strefę Z2.

W strefie Z1 zakazano przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną, mieszkaniowo-usługową, zagrodową, zamieszkania zbiorowego, związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domy opieki społecznej; zakazano lokalizowania budynków o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym pobytem dzieci i młodzieży; zakazano zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym pobytem dzieci i młodzieży (§ 5 pkt 1 uchwały).

W strefie Z2 zakazano przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; zakazano lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; zakazano zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej (§ 5 pkt 2 uchwały).

Dodatkowo określono wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania w ten sposób, że w nowoprojektowanych budynkach należało zapewnić odpowiednią izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy (§ 6 pkt 1 uchwały), a w istniejących budynkach należało zastosować

zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach – zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy (§ 6 pkt 2 uchwały).

15 lipca 2013 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 100.000 zł tytułem odszkodowania za utratę wartości nieruchomości.

Stan faktyczny ustalił Sąd Okręgowy na podstawie dowodów z dokumentów złożonych do akt niniejszej sprawy. Pozostałe wnioski dowodowe Sąd I instancji oddalił jako niemające istotnego charakteru dla rozstrzygnięcia sprawy w rozumieniu art. 227 k.p.c.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo dzieląc zarzut przedawnienia roszczenia.

Podkreślił, że do ograniczeń obowiązujących na należącej do powodów nieruchomości doszło na podstawie rozporządzenia Wojewody (...), uchwała Sejmiku Województwa (...) nie zwiększyła istniejących już ograniczeń.

Uznał Sąd I instancji, że odpowiedzialność odszkodowawczą, o której mowa w art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska, przewidziano nie za samo ograniczenie i nie za każde ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Odszkodowanie nie rekompensuje zmiany dotychczasowej sytuacji właściciela nieruchomości, a tym bardziej utrzymywania już istniejących ograniczeń w przypadku zmiany aktu prawnego.

W powołaniu na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał Sąd Okręgowy, że szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie (jak poprzednio obowiązujący). Szkoda może powstać jedynie, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia, a szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie.

Uznał Sąd Okręgowy, że dla należącej do powodów nieruchomości wejście w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nie skutkowało żadnymi nowymi ograniczeniami w stosunku do poprzednio obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...), a od wejścia w życie rozporządzenia upłynął już 2-letni termin na dochodzenie roszczeń. Termin zawity upłynął 25 sierpnia 2009 r. - z upływem dwóch lat od daty wejścia w życie powyższego rozporządzenia.

Uznał Sąd Okręgowy, że rozporządzenie Wojewody (...) obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa, która nie wprowadziła w stosunku do nieruchomości powodów żadnych nowych ograniczeń.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wnieśli powodowie, którzy zaskarżyli wyrok w całości.

Powodowie zarzucili:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, iż pomiędzy Uchwałą Sejmiku Województwa (...) a Rozporządzeniem Wojewody (...) istnieje ciągłość legislacyjna, a tym samym, iż w chwili wejścia w życie Uchwały, nieruchomość powodów znajdowała się w obszarze ograniczonego użytkowania;

2. naruszenie norm prawa materialnego, a w szczególności:

a) art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na uprzednie objęcie nieruchomości powodów obszarem ograniczonego użytkowania ustanowionym uprzednio obowiązującym Rozporządzeniem Wojewody (...);

b) 435 k.c. w zw. z art. 322 ustawy prawo ochrony środowiska poprzez pominięcie i niezastosowanie, pomimo istnienia ku temu podstawy wynikającej z przedstawionych przez powodów okoliczności faktycznych;

c) Art. 21 ust 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 1 Protokołu Nr 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i podstawowych wolności, poprzez usankcjonowanie zaskarżonym orzeczeniem naruszenia przez pozwanego prawa własności powodów, bez potrzeby kompensaty doznanego szkody, i art. 6 Konwencji poprzez pozbawienie prawa do rzetelnego procesu, polegające na oddaleniu wniosków dowodowych, mających na celu wykazanie wysokości poniesionej szkody;

3. naruszenie przepisów prawa procesowego, a w szczególności:

a) art. 227 i 232 k.p.c. poprzez bezpodstawne oddalenie wniosków powodów o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów, mających wykazać wysokość i istnienie szkody;

b) nierozstrzygnięcie sprawy co do istoty poprzez rozstrzygnięcie o roszczeniu powodów wyłącznie na podstawie wskazanej podstawy materialno prawnej roszczenia, przy jednoczesnym zaniechaniu zbadania podstaw faktycznych i rozstrzygnięciu o roszczeniu powodów na innej podstawie prawnej.

W oparciu o te zarzuty wnieśli powodowie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji, przy pozostawieniu temu sądowi orzeczenia kosztach postępowania za obie instancje;

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i przyjmuje je jako własne. Podziela również wywód prawny tego sądu, w szczególności stanowisko Sądu Okręgowego o braku podstaw do uwzględnienia powództwa wobec upływu terminu zawitego z art. 129 ust. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 519, ze zm., dalej: p.o.ś.)

Nie podziela Sąd Apelacyjny zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych Konstrukcja zarzutu i jego uzasadnienie wskazuje, że w istocie apelujący zarzucają naruszenie przepisów prawa materialnego.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 129 ust. 2 p.o.ś. poprzez jego błędną wykładnię.

Podziela Sąd Apelacyjny stanowisko, że rozporządzenie Wojewody (...) obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...).

Zagadnienie to było przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego, który wyraził w nich jednolity pogląd, że rozporządzenie Wojewody (...) obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) (np. uchwała Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2015 r., III CZP 34/15, OSNC-ZD 2016 r., nr 4, poz. 74, wyroki Sądu Najwyższego z: 25 maja 509/11 i 15 czerwca 2012 r., II CSK 586/11, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2016 r., III CZP 7/16, nie publ.).

Kompleksowej analizy zagadnienia dokonał Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z 22 listopada 2016 r., III CZP 62/16 (OSN 2017 r., Nr 4, poz. 39), w której zajął tożsame stanowisko. Wyjaśnił, że zmiany art. 135 ust. 2 p.o.ś., stanowiącego podstawę wydania rozporządzenia, dokonane ustawami z 29 lipca 2005 r. i z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227) nie miały wpływu na jego moc obowiązującą. Zgodnie bowiem z art. 47 ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

Sąd Najwyższy wyjaśnił również, że desuetudo należy zdefiniować jako powszechną, trwającą dłuższy czas, ogólnie aprobowaną praktykę nierespektowania określonej normy prawnej przez ogół podmiotów stosujących prawo, prowadzącą do utraty mocy obowiązującej tej normy. O zaistnieniu desuetudo nie świadczy niestosowanie normy

przez określonego adresata lub nawet szersze grono adresatów, gdyż zachowanie takie może stanowić formę naruszenia tej normy wskutek błędnego przeświadczenia o jej nieobowiązaniu. Sąd Apelacyjny pogląd ten podziela.

Podziela również Sąd Apelacyjny pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z 9 lutego 2017 r. III CZP 114/15, Biul.SN 2017/2/7, zgodnie z którym „Właściciel nieruchomości, który w okresie dwóch lat od dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (Dz. Urz. Województwa (...) Nr 128, poz. 4086) wystąpił z roszczeniem przewidzianym w art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.), może domagać się naprawienia szkody spowodowanej ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości wynikającym wyłącznie z tej uchwały”.

W uzasadnieniu uchwały podkreślił Sąd Najwyższy, że konsekwencją obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) do dnia wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) jest ciągłość istnienia utworzonej przed dniem wejścia w życie tej uchwały instytucji obszaru ograniczonego użytkowania. Wskazał, że nie można przyjmować, „ że odszkodowanie miałyby przysługiwać w każdym przypadku ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, niezależnie od ograniczeń istniejących wcześniej, w takim wypadku bowiem roszczenia z art. 129 ust. 1 i 2 u.p.o.ś. odżywałyby w związku z każdą zmianą aktu prawnego utrzymującego istniejące już ograniczenia, a odpowiedzialność odszkodowawcza byłaby oderwana od samych ograniczeń, ich zwiększenia lub zmiany. Odpowiedzialność odszkodowawczą przewidziano natomiast nie za samo ograniczenie i nie za każde ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Przysługuje ono za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości....Szkoda taka może powstać wtedy, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości lub przedłuża na kolejny okres ograniczenia, które zostały wprowadzone na określony czas. Szkoda natomiast nie powstaje, jeżeli kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie, tak jak akt poprzednio obowiązujący.... Przyjęcie, że wraz z każdą zmianą obszaru ograniczonego użytkowania, formalną bądź materialną, rozpoczyna się bieg nowego terminu niweczyłoby cel wprowadzenia art. 129 ust. 4 u.p.o.ś.”.

Uznać należy, że szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 u.p.o.ś. nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, co uzasadniało oddalenie powództwa w niniejszej sprawie, gdyż uchwała Sejmiku Województwa (...) nie zwiększyła ograniczeń sposobu korzystania z nieruchomości stanowiącej własność powoda.

W ocenie powodów, utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania na mocy uchwały Sejmiku Województwa (...) skutkowało rozpoczęciem biegu 2-letniego terminu dla zgłaszania roszczeń z art. 129 p.o.ś.

Argumentacja taka jest błędna. Roszczenie przewidziane w art. 129 ust 2 p.o.ś. powstaje od dnia wprowadzenia ograniczeń korzystania z nieruchomości w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 lipca 2016 r., III CSK 170/16, Lex nr 2087819), co w niniejszej sprawie nastąpiło z dniem wejścia w życie Rozporządzenia Wojewody (...).

Zgodzić należy się z powodami, że w ramach odszkodowania z art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska można dochodzić odszkodowania z tytułu immisji.

Pomijają jednak apelujący, że ograniczeniami w sposobie użytkowania, nieruchomości powodów była dotknięta już w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie rozporządzenia Wojewody (...), ograniczenia mające wpływ na wartość nieruchomości powodów i sposób jej użytkowania były na gruncie tego rozporządzenia większe, od tych które zostały przewidziane w uchwale Sejmiku Województwa. Zakres koniecznych zabezpieczeń dla zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach znajdujących się w budynku położonym na tej nieruchomości na gruncie obu aktów prawa miejscowego jest zbieżny, gdyż w obu odwołano się do Polskich Norm dotyczących ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach. W rozporządzeniu Wojewody (...) wprost odwołano się do Polskich Norm, w uchwale Sejmiku Województwa (...) nastąpiło to poprzez odwołanie do

przepisów prawa budowlanego i wydanych na jego podstawie przepisów wykonawczych, które z kolei odwołują się do Polskich Norm dotyczących ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia przepisu art. 435 k.c. w zw. z art. 322 p.o.ś. poprzez ich niezastosowanie.

Przepisy te, w ocenie Sądu Apelacyjnego, mogłyby znaleźć zastosowanie w sprawie, gdyby dochodzone przez powoda odszkodowanie nie miało związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, Lex nr 578138). Na skutek wejścia w życie aktu prawa miejscowego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania dochodzi do zwężenia granic prawa własności w ten sposób, że właściciel musi znosić dopuszczalne na tym obszarze podwyższone normatywne immisje hałasu bez możliwości ich zaniechania. Odmienna ocena miałaby miejsce w przypadku, gdyby immisje te wykraczały poza obszar działań zalegalizowanych wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania.

W takim przypadku, co do zasady, wynikłe z nich szkody mogłyby być rekompensowane w oparciu o przepis art. 435 k.c. – nie dotyczy to jednakże szkód w postaci obniżenia wartości nieruchomości, czy odszkodowania odpowiadającego wydatkom na zapewnienie właściwego klimatu akustycznego. Obniżka wartości nieruchomości ma bowiem charakter trwały i nieodwracalny (tak Sąd Najwyższy w uchwale z 8 września 2011 r., III CZP 43/11, OSNC 2012/2/18), podobnie obniżenie jakości klimatu akustycznego.

Podzielić należy pogląd apelującego, iż upływ terminu z art. 129 ust. 4 p.o.ś. nie pozbawia właściciela nieruchomości prawa do dochodzenia roszczeń za szkody związane z działalnością pozwanego w oparciu o art. 435 k.c. (przy udowodnieniu, że pozwany jest zakładem w rozumieniu art. 435 k.c.) są to, bowiem odmienne reżimy odpowiedzialności odszkodowawczej. Pomija jednak skarżący to, że tego rodzaju roszczenie nie zostało zgłoszone w niniejszym postępowaniu.

Trafnie podnoszą apelujący, że sąd nie jest związany wskazaną przez powoda podstawą prawną. Jednakże przepis art. 435 k.c. mógłby mieć zastosowanie w sprawie, gdyby dochodzone przez powoda roszczenie, szczegółowo opisane w pozwie nie było, w zakresie faktów będących podstawą żądania oparte wyłącznie na ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania.

Nie podziela Sąd Apelacyjny zarzutów dotyczących naruszenia art. 1 Protokołu Nr 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i art. 21 ust. 1 i 2 Konstytucji RP - poprzez usankcjonowanie naruszenia przez pozwanego prawa własności powodów, bez potrzeby kompensaty poniesionej przez nich szkody oraz art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez pozbawienie powoda prawa do rzetelnego procesu, poprzez oddalenie wniosków dowodowych.

Przepis art. 21 ust. 1 Konstytucji należy do podstawowych zasad ustrojowych, a zagwarantowana nim ochrona własności stanowi obowiązek państwa, jednakże nie jest to równoznaczne z gwarancją uwzględnienia roszczenia zgłoszonego po upływie terminu zawitego.

Fakt, że z powyższej przyczyny Sąd Okręgowy oddalił powództwo jak również wnioski dowodowe nie oznacza, że powodowie zostali pozbawieni prawa do rzetelnego procesu.

Art. 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji jest źródłem obowiązującego prawa, które określa obowiązek państwa w zakresie działalności ustawodawczej, mającej na celu ochronę własności ze wskazaniem równowagi między konkurencyjnymi interesami jednostki i wspólnoty jako całości. Z uwagi na gwarancyjny charakter tych przepisów, kreujących zasadę ustrojową i prawa podstawowe, nie mogą być one bezpośrednio stosowane jako samoistna podstawa rozstrzygnięcia, a trzeba je uwzględnić przy wykładni i stosowaniu prawa objętego zwykłymi ustawami.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

Konstrukcja zarzutu jest niepoprawna.

Przewidziana w art. 232 zd. 2 k.p.c. możliwość przeprowadzenia dowodu niewskazanego przez strony nie jest obowiązkiem lecz uprawnieniem sądu, z którego powinien on korzystać jedynie w z sytuacjach procesowych o szczególnym, wyjątkowym charakterze. Nie zawiera apelacja zarzutów dotyczących tego uchybienia.

Nie naruszył Sąd Okręgowy art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c.

Zasadnie oddalił Sąd I instancji wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w celu ustalenia wysokości szkody, skoro uznał, że skutek upływu terminu zawitego, roszczenie powoda wygasło. W takiej sytuacji zbędne staje się badanie wszystkich innych materialnoprawnych przesłanek uzasadniających powództwo (uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 17 lutego 2006 r., III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114).

Nie jest zasadny zarzut nierozpoznania istoty sprawy, zasadnie bowiem Sąd Okręgowy oddalił powództwo wobec uchybienia terminowi zawitemu do dochodzenia roszczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji, na zasadzie przepisu art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na zasadzie przepisu art. 102 k.p.c. Wprawdzie istniejące w judykaturze i doktrynie liczne spory i rozbieżności na kanwie podobnych spraw o odszkodowanie z tytułu wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania nie są samodzielną przesłanką do odstąpienia od obciążenia strony kosztami, to należy jednak zważyć, że sam pozwany informował za pośrednictwem mediów o możliwości ubiegania się o odszkodowanie, nie informując równocześnie o kwestiach dotyczących terminu zawitego do zgłaszania roszczeń. Pozwany, w zależności od konkretnego interesu, prezentował (także publicznie) dwa całkowicie rozbieżne stanowiska odnośnie obowiązywania przepisów dotyczących ustanowienia ograniczonego obszaru użytkowania. Powyższe okoliczności zatem, związane zarówno z diametralnie różną linią orzecniczą, wątpliwościami co do stanu prawnego, jak i samą postawą pozwanego nie mogą obciążać powodów, gdyż godziłoby to w elementarne społeczne poczucie sprawiedliwości (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1979 r., III PR 78/79, OSP 1980/11/196).

Katarzyna Kisiel Edyta Mroczek Romana Górecka